Амнести Интернешънъл България

e: hi@amnesty.bg

24 Джордж Вашингтон
1202 СОФИЯ
БЪЛГАРИЯ

www.amnesty.bg

До

Борислав Гуцанов
Министър на труда и социалната политика на
Република България

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ДОКЛАД ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В БЪЛГАРИЯ ЗА 2024 Г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ГУЦАНОВ,

Амнести Интернешънъл България е част от глобалното движение от повече от 10 милиона души, които се борят за свят, в който правата на човека се ползват от всички. Темата за правата на жените е сред приоритетните области на работа на организацията, като част от ангажимента ни за защита на правата на човека и за премахване на всички форми на дискриминация в България.

С настоящото становище Амнести Интернешънъл България подкрепя усилията за преглед на изпълнението на Националния план за действие за периода 2023 – 2024 г., който следва приоритетите на Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете (2021–2030 г.).

Считаме тези документи за ключови за осигуряване на последователна и адаптивна национална политика за равнопоставеност, по смисъла на чл. 13 от Закона за равнопоставеност на жените и мъжете (ЗРЖМ) и в съответствие с ангажиментите на България по редица международни договори, сред които Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, Пекинската платформа за действие, Програмата за устойчиво развитие 2030, както и Европейския стълб на социалните права и Стратегията на ЕС за равенство между половете (2020–2025).

Отчитаме обстоятелството, че се наблюдава напредък по някои ключови области, включително повишаване на участието на жените на пазара на труда, намаляване на разликите в доходите, борба с насилието, основано на пола, както и преодоляване на стереотипите в обществото. Сред положителните примери в това отношение са програмата

„Родители в заетост“, обученията за безработни жени, както и действията за подобряване на баланса между половете при достъпа до средства от национални и европейски програми.

Въпреки това, докладът разкрива редица структурни дефицити, сред които ограничена отчетност и липса на дълбочинен анализ по индикатори, което възпрепятства проследяването на въздействието от предприетите мерки. За пример могат да се посочат предвидените дейности за преодоляване на стереотипите по пол и за борба с насилието, основано на пола. Те остават ограничени предимно до кампании и обучения, без устойчиви механизми за въздействие в образованието, медиите и културните практики. Аналогично, при изпълнението на програми за подпомагане на родители и обучения не са включени данни за дългосрочния ефект върху заетостта на жените, особено в уязвими групи като жени с увреждания.

Също така се наблюдават частично осъществени мерки, като мярката за насърчаване на работодателите да наемат жени с увреждания, са отчетени затруднения поради нисък брой проектни предложения. Това е показател за необходимостта от по-активна комуникация и стимулиране на бизнеса в посока назначаване на жени с увреждания.

Съществен недостатък на настоящия доклад продължава да бъде ограниченият бюджетен анализ, тъй като в него не се съдържа информация за усвояването на финансовите ресурси по приоритетни области, което затруднява оценката на ефективността на публичните разходи.

Във връзка с изложеното, Амнести Интернешънъл България отправя следните препоръки, основани на международни добри практики, които да бъдат взети предвид при подготовката на бъдещия национален план за действие:

1. В съответствие с препоръките в общи коментари 9 и 28 на Комитета за премахване на дискриминацията срещу жените (CEDAW), България следва да включи измерими цели и индикатори за напредък по равнопоставеност в статистическото отчитане, както и регулярна оценка на въздействието;

2. В съотвествие с Пекинската платформа и заложените мерки в Стратегията на ЕС за равенство, следва да се предвиди въвеждане на съдържание, свързано с равнопоставеността и недискриминацията по пол, в учебните програми;

3. Да се ускори разработването и внедряването на национална информационна система и регистър за случаи на домашно насилие, което ще подпомогне координацията между различните институции, участващи в реакцията при домашно насилие, и ще улесни достъпа на преживелите насилие до механизми за защита и подкрепа;

4. Да се предвидят целеви бюджетни средства за създаване на поне един кризисен център на регион за преживели домашно насилие и осигуряване на адекватна правна, психологическа и медицинска подкрепа.

Амнести Интренешънъл България споделя виждането, че докладът за 2024 г. е стъпка в посока по-прозрачна и координирана държавна политика по равнопоставеност. Въпреки това, подчертаваме необходимостта от оценка на ефективността, демонстриране на институционална ангажираност на всички нива и създаване на устойчиви механизми за проследимост.

За да изпълни своите ангажименти по международните договори и да гарантира фактическа равнопоставеност, България следва да инвестира в устойчиви структури, образование и мониторинг, съчетани с активна роля на гражданското общество и частния сектор.

С уважение,

Директор
Амнести Интернешънъл България